R I I G I K O H U S

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUM

O T S U S

Distsiplinaarasja number	3-8-11-2-07
Otsuse kuupäev	4. veebruar 2008. a
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Ott Järvesaar, liikmed riigikohtunikud Lea Laarmaa ja Harri Salmann, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Ulvi Loonurm ning Tartu Maakohtu kohtunik Ingeri Tamm
Kohtuasi	A Maakohtu kohtuniku X, sünd. 31. jaanuaril 1962. a, kohtunikuks nimetatud 29. detsembril 1993. a, distsiplinaarasi
Distsiplinaarmenetluse algataja	Tallinna Ringkonnakohtu esimees
Asja läbivaatamise kuupäev	11. jaanuar 2008. a
Istungil osalenud isikud	Menetlusosalisi istungile ei ilmunud Istungit protokollis Riigikohtu sekretär Piret Lehemets

Resolutsioon

1. Mõista A Maakohtu kohtunik X süüdi distsiplinaarsüüteo toimepanemises ja määrata talle distsiplinaarkaristuseks rahatrahv 12 000 (kaksteist tuhat) krooni. Rahatrahv tuleb tasuda hiljemalt 1. maiks 2008. a Rahandusministeeriumi kontole nr 10220034796011 SEB Eesti Ühispangas, viitenumber 2800071509. Maksedokument esitada distsiplinaarkolleegiumile.
2. Otsuse peale on õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule otsuse kuulutamisest 30 päeva jooksul.
3. Distsiplinaarkolleegiumi otsus jõustub pärast käesoleva otsuse p-s 2 nimetatud tähtaja möödumist, kui kohtunik pole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Tallinna Ringkonnakohtu esimees algatas 11. detsembril 2007. a distsiplinaarmenetluse A Maakohtu kohtuniku X suhtes seoses tema poolt kriminaalasja menetlemisel ametikohustuste mittekohase täitmisega (Kohtute seaduse § 87 lg 2 alusel), milline käitumine on vastuolus Eesti kohtuniku eetikakoodeksi p-des 1 ja 11 sätestatud nõuetega.

2. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt tegi kohtunik X 5. septembril 2007. a kriminaalasjas nr 1-06-12973 mitu erineva pealkirja ja põhiosaga kohtuotsust, mille menetlusosalised vaidlustasid.
Kohtunik X on kriminaalasjas kohtuotsuse tegemisel ja selle vormistamisel väljunud kriminaalmenetluse piiridest ja jämedalt rikkunud ausa kohtupidamise põhimõtteid. Kohtuniku

ebaseaduslik tegevus lõi olukorra, kus erinevad menetlusosalised vaidlustasid ühes ja samas kriminaalasjas ühe ja sama kohtukoosseisu poolt samal kuupäeval tehtud, kuid erineva sisuga kohtuotsuseid.

Kriminaaltoimikus olevast kohtuistungi protokollist nähtub, et kohus lahkus 15. augustil 2007. a nõu pidama ja teatas, et teeb 5. septembriks kella 12.30-ks lühiotsuse ja kui jõuab, siis ka täisotsuse. 5. septembril 2007. a kuulutatud kohtuotsuse ärakiri saadeti prokurörile, kes lisas selle ärakirja apellatsioonile. Ärakirjast nähtub, et tegemist on nn täisotsusega. Selle otsuse originaali toimikus ei ole. Apellatsioonis leidis prokurör, et maakohtu otsus on täielikult motiveerimata, selles on loetletud ainult tõendid, mida kohus järelduste tegemisel kasutas, kusjuures ka tõendite loetelus on selliseid tõendeid, mida kohtus vahetult ei uuritudki. Otsusest nähtub, et kohtus kuulati üle süüdistatav, mida aga tegelikult ei tehtud. Kohtus avaldatud tõendit — menetlustoimingu protokolli — kohus otsuses tõendina ei käsitlenud, kuigi prokurör oli seda taotlenud. Kuni selle momendini oli tegemist kohtuniku poolt kriminaalmenetluse normide rikkumisega KrMS § 339 lg 1 p 7 mõttes. Edasises tegevuses väljus kohtunik juba kriminaalmenetluse piiridest ning asus kriminaalmenetluse sätete rikkumist korrigeerima lubamatute meetoditega. Ta võttis endale seejuures nii kaitsja rolli prokuröri poolt esitatud väidete ümberlükkamisel kui ka sisuliselt apellatsioonikohtuniku rolli ebaseadusliku kohtuotsuse tühistamisel ja uue otsuse tegemisel.

Kohtunik nimetas 5. septembril 2007. a kuulutatud kohtuotsuse ümber otsuse resolutiivosaks, mis on ka toimikus (t1 133). Seda, et sisuliselt ei ole tegemist kohtuotsuse resolutiivosaga, kinnitab eelkõige prokuröri poolt apellatsioonile lisatud ärakiri, s.o selle pealkiri. Kohtuotsuse resolutiivosa mõiste annab KrMS § 313. Toimikus olevat otsuse resolutiivosa ei saa kindlasti nimetada resolutiivosaks, kuna selles on selgelt eristatav ka KrMS §-s 312 sätestatud kohtuotsuse põhiosa. Täisotsusena vormistatud kohtuotsus ei muutu resolutiivotsuseks pelgalt selle pealkirja ümbernimetamisega. Kohtunik on kirjutanud varem täisotsusena vormistatud kohtuotsusele juurde sõna „resolutiivosa“. Muus osas on nii prokuröri poolt apellatsioonikohtule esitatud täisotsusena vormistatud kohtuotsuse ärakiri kui toimikus olev kohtuotsuse resolutiivosa identsed. Järgnevalt vormistas kohtunik sisuliselt teise täisotsuse, kusjuures otsuse motiveerimisel on juba arvestatud prokuröri apellatsioonis esitatud väidetega ja kannatanu apellatsiooniga. Kohtuotsuste kõrvutamisel on näha, et 5. septembril 2007. a tehtud kohtuotsust ei ole üksnes täiendatud uue pealkirjaga, vaid oluliselt on muudetud ka põhiosa. Selline olukord oleks välistatud juhul, kui kohtunik oleks tegelikkuses teinud kriminaalmenetluse sätetele vastava kohtuotsuse resolutiivosa ja hiljem kohtuotsuse (täisotsuse).

Kohtunik X tegevuse tulemusel kujunes olukord, kus apellatsioonikohtu käsutuses oli ühe ja sama kohtukoosseisu poolt ühes ja samas kriminaalasjas koostatud kaks identse sisuga, kuid erineva pealkirjaga otsust, ja kaks ühesuguse pealkirjaga, kuid erineva sisuga otsust. Selline olukord on kriminaalmenetluses välistatud eeldusel, et järgitakse kriminaalmenetluse sätteid.

Eesti kohtuniku eetikakoodeksi punkti 1 kohaselt hoiab kohtunik kohtunikkonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet. Kohtuniku eelpoolkirjeldatud tegevus aga kahjustab seda mainet olulisel moel, andes nii menetlusosalistele kui ka kõrvaltvaatajatele võimaluse spekuleerida mõttega, miks on ühel kuupäeval ühes kriminaalasjas tehtud mitu erinevat kohtuotsust. Eetikakoodeksi p-s 11 on sätestatud, et kohtunik hoolitseb oma professionaalse taseme eest ja osaleb täienduskoolituses ning jagab oma erialaseid teadmisi ja kogemusi kolleegidega. Kõnealuses kriminaalasjas kohtuotsuse tegemisega on kohtunik X seadnud oma professionaalse taseme kahtluse alla ning täitnud oma ametikohustusi mittekohaselt.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

2. Distsiplinaarkolleegium uuris järgmisi tõendeid:

2.1 Koopiad kriminaalasja nr 1-06-12973 materjalidest:
1) 5. septembri 2007. a kohtuotsuse resolutiivosa (4 lehel alates kriminaaltoimiku lk-st 133), mis koosneb kohtuotsuse sissejuhatusest, põhiosast ja resolutiivosast. Kohtuotsuse põhiosas on toodud süüdistatavale esitatud süüdistus, kohtus uuritud tõendite sisu, kohtu seisukoht esitatud süüdistuse tõendatuse kohta ja motiivid karistuse mõistmise kohta. Samuti on selles tõdetud, et kannatanu T. Goidinale on tekitatud varaline kahju summas 2070 krooni, mille kohta on esitatud tsiviilhagi;
2) 5. septembri 2007. a kohtuotsus (8 lehel), mis koosneb samuti kohtuotsuse sissejuhatusest, põhiosast ja resolutiivosast. Seejuures nähtub, et kohtuotsuse põhiosa on oluliselt erinev kohtuotsuse resolutiivosana pealkirjastatud dokumendi põhiosast, sest üksnes selle maht on kasvanud 3 lehelt 7 lehele. Samas on selles dokumendis kohus asunud seisukohale, et kannatanu T. Goidinal rahalisi nõudeid ei ole ja tsiviilkahju nõue puudub (vt otsuse lk 4);
3) Põhja Ringkonnaprokuratuuri apellatsioon 18. septembrist 2007. a, selle täiendus 10. oktoobrist 2007. a ja apellatsioonile lisatud kohtunik X poolt kinnitatud ärakiri 5. septembri 2007. a kohtuotsusest. See kohtuotsus (4 lehel) koosneb samuti kohtuotsuse sissejuhatusest, põhiosast ja resolutiivosast, kusjuures selle sisu on identne käesoleva otsuse tõendite loetelus esimesena toodud kohtuotsuse resolutiivosaga;
4) Süüdistatava R. Sementšuki ja kannatanu T. Goidina apellatsioonid;
5) Tallinna Ringkonnakohtu 19. novembri 2007. a määrus, millega tühistati A Maakohtu 5. septembri 2007. a kohtuotsus kriminaalasjas nr 1-06-12973 täies ulatuses ja kriminaalasi saadeti samale maakohtule uueks arutamiseks. Määruse kohaselt on maakohus kohtuotsuse tegemisel ja selle vormistamisel väljunud kriminaalmenetluse piiridest ning jämedalt rikkunud ausa kohtupidamise põhimõtteid. Maakohtu tegevus on viinud olukorrani, kus erinevad menetlusosalised vaidlustavad ühes ja samas kriminaalasjas ühe ja sama kohtukoosseisu poolt, ühe ja sama kuupäevaga tehtud, kuid samas erineva sisuga kohtuotsuseid. Toimikus puudub selle kohtuotsuse originaal, mida vaidlustab kannatanu ja mille vaidlustamist peab õigeks prokurör. Nimelt, nagu nähtub kriminaaltoimikus (tl 130) olevast kohtuistungi protokollist (arvestades maakohtu edasist tegevust, on apellatsioonikohtul põhjendatud alus kahelda selles kohtuistungi protokollis kajastatu vastavuses tegelikkusele), lahkus kohus 15. augustil 2007. a. nõu pidama ja rõhutatult teatas, et teeb 5. septembriks kella 12.30-ks lühiotsuse ja kui jõuab, siis täisotsuse.

5. septembril 2007. a kohtu poolt kuulutatud kohtuotsuse ärakiri oli saadetud prokurörile. Prokurör on lisanud selle kohtuotsuse ärakirja apellatsioonile. Nimetatud ärakirjast nähtub, et tegemist on nn täisotsusega. Selle kohtuotsuse originaali kriminaaltoimikus ei ole. Kohtuotsust, mida maakohus on oma tegevuse õigustamiseks varemviidatud kohtuistungi protokollis nimetanud lühiotsuseks (sellist mõistet kriminaalmenetlus ei tunne), on käesoleva ajani kohtupraktikas kriminaalmenetluse seadusest tuleneva mõiste kohaselt nimetatud motiveerimata kohtuotsuseks. Prokurör teatas õigeaegselt, s.o 11. septembril 2007. a, et kaebab kohtuotsuse edasi ja esitaski 19. septembril 2007. a. apellatsiooni R. Sementšuki suhtes tehtud kohtuotsusele (tl 181-189). Apellatsioonis leidis prokurör, et maakohtu otsus on täielikult motiveerimata, selles on loetletud ainult tõendid, milliseid kohus on oma järelduste tegemisel kasutanud. Seejuures on tõendite loetelus ka selliseid tõendeid, mida kohtus vahetult ei uuritudki. Nii nähtus kohtuotsusest, et kohtus kuulati üle ka süüdistatav, keda aga tegelikult kohtus ei ristküsitletud. Kohtus avaldatud tõendit (tl 94) – menetlustoimigu protokolli – mida prokurör taotles käsitleda tõendina süüküsimuse otsustamisel, maakohus aga oma otsuses tõendite loetelus ei esitanud. Selle momendini oli tegemist maakohtu poolt kriminaamenetlusõiguse normide rikkumisega KrMS § 339 lg 2 p 7 mõttes. Edasises tegevuses väljus maakohus juba kriminaalmenetluse piirides ning asus omapoolset kriminaalmenetluse sätete rikkumist „korrigeerima“ lubamatute meetoditega, võttes endale seejuures nii kaitsja rolli prokuröri poolt esitatud väidete ümberlükkamisel kui ka sisuliselt apellatsioonikohtu rolli ebaseadusliku

kohtuotsuse tühistamisel ja uue otsuse tegemisel. Esiteks nimetas maakohus ümber 5. septembril 2007. a kuulutatud kohtuotsuse kohtuotsuse resolutiivosaks, mis on ka toimikus (tl 133). Et tegemist ei ole kohtuotsuse resolutiivosaga, seda kinnitab eelkõige prokuröri apellatsioonile lisatud kohtuotsuse ärakiri. Teiseks on kohtuotsuse resolutiivosa mõiste sisustatud KrMS §-s 313. Toimikus olevat kohtuotsuse resolutiivosa ei saa kuidagi nimetada resolutiivosaks, sest selles on selgelt eristatav ka KrMS §-s 312 sätestatud kohtuotsuse põhiosa. Täisotsusena vormistatud kohtuotsus, olgu see isegi motiveerimata KrMS § 339 lg 2 p 7 mõttes, ei muutu resolutiivotsuseks pelgalt selle pealkirja ümbernimetamisega. Kohus on kirjutanud varem täisotsusena vormistatud kohtuotsusele juurde sõna „resolutiivosa". Muus osas on prokuröri apellatsioonikohtule esitatud täisotsusena vormistatud kohtuotsuse ärakiri ja toimikus olev nn kohtuotsuse resolutiivosa identsed. Järgnevalt on kohus vormistanud sisuliselt teise täisotsuse, kusjuures kohtuotsuse motiveerimisel on juba arvestatud prokuröri apellatsioonis esitatud väidetega ja kannatanu apellatsiooniga. Kohtuotsuste kõrvutamisel on näha, et 5. septembril 2007. a tehtud kohtuotsust ei ole üksnes täiendatud uue otsusega, vaid ka sisuliselt oluliselt muudetud põhiosas. Näiteks: 8. oktoobril 2007. a koostatud kohtuotsuses on muudetud varasem kohtu seisukoht tsiviilhagi osas. 5. septembril 2007. a kuulutatud kohtuotsuse põhiosa kohaselt on kannatanu T. Goidina esitanud tsiviilhagi summas 2070 krooni (otsuse lk 2), kohtuotsuse parandatud variandis on aga kohus nõustunud apellatsiooniga ja kinnitas, et *tsiviilhagi asjas puudub* (uue otsuse lk 4). Sellist olukorda ei oleks tekkinud, kui kohus oleks tegelikkuses teinud kriminaalmenetluse sätetele vastava kohtuotsuse resolutiivosa ning hiljem kohtuotsuse (täisotsus).

Kohus nõustus prokuröri apellatsiooniga ka selles osas, et tõendite hulgas on loetletud uurimata dokumendid. Seoses sellega on otsusest väljajäetud lõikes *2. mai 2006. a episoodis*: (lk 2) nimetatud dokumendid, uues otsuses on selles osas alles vaid need tõendid, millised on tegelikkuses uuritud ning millele on apellatsioonis osutatud (uue otsuse lk 3). Loetelu on kahanenud neljast positsioonist kahele.

Seega on käesolevaks ajaks kujunenud olukord, kus apellatsioonikohtu käsutuses on ühe ja sama kohtukoosseisu ühes ja samas kriminaalasjas koostatud kaks identse sisuga, kuid erineva pealkirjaga kohtuotsust ja kaks ühesuguse pealkirjaga (e.täisotsust), kuid erineva sisuga kohtuotsust. Maakohtu ebaseadusliku tegevuse tulemusena on tekkinud arusaamatu ja apellatsioonimenetlust raskendav olukord kohtuotsustele esitatud apellatsioonidega. Nii on toimikus süüdistatava R. Sementšuki allkiri 5. septembrist 2007. a (kohtuotsuse kuulutamise päev), selle kohta, et ta on kohtuotsuse kätte saanud ja ei vaidlusta kohtuotsust (tl 138). Kuigi KrMS § 315 lg 6 kohaselt kantakse apellatsiooniõigusest loobumine kohtuistungi protokolli, ei ole seda käesoleval juhul tehtud (tl 130). 12. septembril 2007. a teatab R. Sementšuk kohtule, et kaebab otsuse edasi (tl 140). R. Sementšuki esimene apellatsioon on dateeritud 8. oktoobri 2007. a kuupäevaga, s.o ajal kui tal ei olnud veel käes venekeelset tõlget kohtu poolt täiendavalt vormistatud kohtuotsusest. Teise, juba põhjalikuma apellatsiooni on R. Sementšuk koostanud 29. oktoobril 2007. a. Venekeelse ärakirja nimetatud kohtuotsuse variandist sai R. Sementšuk kätte 17. oktoobril 2007. a (tl 167). Kannatanu poolt esitatud apellatsiooni sisust nähtub, et see on esitatud nn esimesele otsusele. Prokurör on esitanud apellatsiooni samuti esimesele otsusele, kuid kui ilmus veel teine kohtuotsus, siis esitas prokurör ka apellatsiooni täienduse.

Ringkonnakohus leidis, et eelkirjeldatud maakohtu poolt tekitatud olukorras ei ole võimalik kriminaalasja menetleda apellatsiooniastmes selliselt, et oleks tagatud ausa kohtupidamise põhimõte kogu menetluse kestel, mistõttu maakohtu otsus(ed) tuleb tühistada eelmenetluses KrMS § 328 lg 1 p 2 alusel kui motiveerimata kohtuotsus. Seejuures märkis kohtukolleegium, et nn teine kohtuotsus, mida maakohus ise käsitleb motiveeritud täisotsusena, ei ole arvestatav seadusliku kohtuotsusena, kuna on tehtud vastuolus kriminaalmenetluses kehtivate normidega ja sellise kohtuotsuse tegemine vajab kohtukolleegiumi arvates juba karistusõiguslikku hinnangut. Toimikus olev kohtuotsuse resoltutiivosa ei ole vaidlustatav, sest vaidlustamine iseenesest eeldab juba motiveeritud kohtuotsuse

tegemist. See kohtuotsus, mida aga kohtukolleegium saaks apellatsioonimenetluses läbi vaadata, selle kohtuotsuse originaali ei ole toimikus olemas. Samas aga on maakohtu poolt kohtuotsus tehtud ja seda on sisuliselt kõik menetlusosalised ka vaidlustanud. Kohtukolleegium pidas vajalikuks tühistada mõlemad variandid 5. septembril 2007. a R. Sementšuki suhtes tehtud kohtuotsusest – nii selle, mille ärakirja esitas prokurör, kui ka selle, mille kohus ise on lugenud täisotsuseks.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 328 lg 1 p-st 2 tühistas kohtukolleegium maakohtu poolt R. Sementšuki suhtes tehtud 5. septembri 2007. a kohtuotsuse(d) ja saatis kriminaalasja uueks arutamiseks samale maakohtule teises kohtukoosseisus.

2.2 Kohtunik X kirjalikud seletused A Maakohtu esimehele ja distsiplinaarkolleegiumile. Maakohtu esimehele antud seletuses leiab ta, et tema poolt algselt vormistatud ja kuulutatud kohtuotsuse resolutiivosa ei ole alust tõlgendada täisotsusena. Prokuröri apellatsioonis esitatud oletus, nagu oleks kohtuotsus algselt vormistatud ilma motiivideta täisotsusena ja hiljem muudetud selle pealkirja, ei vasta tegelikkusele. Asjaolu, et kahel kohtuotsuse resolutiivosal on erinev pealkiri, tuleks lugeda vaieldavaks või äärmisel juhul tehniliseks ebatäpsuseks. Ausa kohtupidamise põhimõtteid ta selle kohtuotsuse vormistamisel ja kuulutamisel rikkunud ei ole.
Distsiplinaarkolleegiumile esitatud seletuses kordab kohtunik X maakohtu esimehele antud seletuses väljendatud seisukohti. Ta kinnitab, et ei ole valdavas osas distsiplinaarsüüdistusega nõus. Ta ei ole muutnud tagantjärele otsuse pealkirja ega asunud hilisemas täisotsuses kasutama apellatsioonide sisu. Kahe samasisulise, kuid erinevate pealkirjadega dokumentide (kohtuotsus ja kohtuotsuse resolutiivosa) toimikusse sattumise põhjusteks peab ta enda tähelepanematust, istungisekretäri kogenematust ja prokuröri mitteosalemist kohtuotsuse kuulutamisel. Lisaks esitas kohtunik X andmed enda osalemiste kohta koolitustel aastatel 2003 - 2007 ning töökoormuse näitajad 2007. a kohta seisuga 11. detsember 2007. a.
9. jaanuaril 2008. a teatas kohtunik X e-kirjaga, et seoses kohtuistungiga kriminaalasja üldmenetluses ei soovi ta osaleda distsiplinaarasja arutamisel. Samas kirjeldas ta oma töökoormust ajavahemikul 6. augustist kuni 7. septembrini 2007. a, mille kohaselt pidas ta 95 kohtuistungit ja koostas 49 kohtulahendit, s.h 41 kohtuotsust. Ta kinnitab, et on endale teadvustanud, milles ta on eksinud ja palub leebemat karistust.

2.3 A Maakohtu esimees andis distsiplinaarkolleegiumile X kohta tööalase iseloomustuse, millest nähtub, et X asus praegusesse A Maakohtusse kohtunikuna tööle 15. septembril 2003. a. Ta on spetsialiseerunud süütegude arutamisele. Tema töökoormus on olnud kohtu keskmine ja ta on osalenud koolitustel vastavalt koolituskavale. Ta on vastutustundlik, kuigi töös on esinenud tehnilist laadi probleeme. Iseloomult on ta tagasihoidlik ja suhtlemisel sõbralik.
Tallinna Ringkonnakohtu esimehele 10. detsembril 2007. a saadetud kirjas leidis maakohtu esimees, et kriminaalasja nr 1-06-12973 lahendamisel ei ole X oma ametikohustusi täitnud kohaselt ja on seadnud kahtluse alla oma professionaalse taseme, kuid ta ei ole kindel, et kohtunik tegi seda süüliselt.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

3. Lähtudes uuritud tõenditest leiab distsiplinaarkolleegium, et kohtunik X-le esitatud distsiplinaarsüüdistus Kohtute seaduse § 87 lg 2 järgi on tõendatud, sest ta ei täitnud oma ametikohustusi kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt.
4. Nimetud kohtuotsuse erinevate variantide ärakirjadega ja ringkonnakohtu määruse ärakirjaga on tõendatud, et kohtunik X tegevuse tulemusel kujunes olukord, kus apellatsioonikohtu käsutuses oli ühe ja sama kohtukoosseisu ühes ja samas kriminaalasjas koostatud kaks identse sisuga, kuid erineva pealkirjaga kohtuotsust, ja kaks ühesuguse pealkirjaga, kuid erineva sisuga kohtuotsust.

Kohtuotsuse vormistamine on kohtuniku kõige olulisem töökohustus ja tema peab tagama, et kohtuotsus oleks tähtaegselt ja korrektselt vormistatud. Seejuures peab kohtuotsus olema valmis ja allkirjastatud kohtukoosseisu kuulunud kohtunike poolt enne kohtuotsuse kuulutamist. Seega ei saa sellise olukorra tekkimist kuidagi põhjustada prokuröri või mõne teise menetlusosalise osalemine või mitteosalemine kohtuotsuse kuulutamisel, samuti istungisekretäri tegevus.

5. Distsiplinaarkolleegium ei pea põhjendatuks kohtunik X väidet, et prokurörile väljastatud kohtuotsuse resolutiivosa ärakiri võis erineda toimikus olevast resolutiivosast kohtuistungisekretäri vähese töökogemuse tõttu, sest prokurörile väljastatud ärakirja õigsust on kohtunik X kinnitanud oma allkirjaga.

6. Distsiplinaarkolleegiumi arvates ei ole põhjendatud ka kohtunik X väide, et kohtuotsuse resolutiivosa ehk resolutiivotsuse kuulutamisel on selle sisu vaieldav või et resolutiivosa kuulutamisel võib see sisaldada rohkemat kui kuulutamisel avaldatakse.
Kriminaalmenetlusõiguse kohaselt koosneb kohtuotsus sissejuhatusest (KrMS § 311), põhiosast (KrMS § 312) ja resolutiivosast (KrMS §-d 313 ja 314). Pärast kohtuotsuse tegemisel lahendatavate küsimuste otsustamist koostatakse kohtuotsus või selle resolutiivosa, millele kirjutavad alla kõik kohtukoosseisu liikmed (KrMS § 306 lg 3). Pärast kohtuotsuse või resolutiivosa allkirjastamist võib kohus selles parandada üksnes kirja- ja arvutusvigu ning ilmseid ebatäpsusi, mis ei mõjuta otsuse sisu, kusjuures vead parandatakse eraldi määrusega, mille koopia saadetakse menetlusosalistele, kellele oli väljastatud vigase otsuse koopia (KrMS § 306 lg 5). Kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamisel peab see osa sisaldama KrMS §-des 311 ja 313 või 314 sätestatut ja kui menetlusosalised apellatsiooniõigust kasutada ei soovi, jääbki see kohtuotsuseks ehk nn resolutiivotsuseks (KrMS § 315 lg 7). Seega ei sisalda kohtuotsus, mis kuulutatakse resolutiivosana ehk resolutiivotsusena, kohtuotsuse põhiosa, mis on sätestatud KrMS §-s 312. Kriminaalmenetluse seadustikust ei tulene, et kohus võiks nõupidamistoas vormistatud ja kohtukoosseisu liikmete poolt alla kirjutatud kohtuotsuse või selle resolutiivosa kuulutada üksnes osaliselt või kuulutada teksti, mis on kohtukoosseisu liikmete poolt alla kirjutamata.

7. Distsiplinaarkolleegium leiab, et eeltooduga on tõendatud, et kohtunik X rikkus Eesti kohtuniku eetikakoodeksi p-des 1 ja 11 sätestatud nõudeid. Nende sätete sisu on järgmine:
p 1. Kohtunik hoiab kohtunikkonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet;
p 11. Kohtunik hoolitseb oma professionaalse taseme eest ja osaleb täienduskoolituses ning jagab oma erialaseid teadmisi ja kogemusi kolleegidega.
Kohtunikkonna ausameelsust ja sõltumatuse mainet kahjustab oluliselt see olukord, et üks ja sama kohtukooosseis ühes ja samas kriminaalasjas koostab kaks identse sisuga, kuid erineva pealkirjaga kohtuotsust ja kaks ühesuguse pealkirjaga (e.täisotsust), kuid erineva sisuga kohtuotsust.
Esitatud tõendite kohaselt on kohtunik X osalenud arvukatel täiendkoolitustel, kuid distsiplinaarasja tõenditest nähtub, et tema teadmised ja oskused ei võimaldanud kõnealuses kriminaalasjas vormistada ja kuulutada kohtuotsust vastavuses seaduse nõuetega.

8. Distsiplinaarkaristuse määramisel lähtub distsiplinaarkolleegium toimepandud distsiplinaarsüüteo raskusest. Kolleegium arvestab, et kohtunik X tegevus andis menetlusosalistele ja kõrvalseisjale aluse kahelda kohtuniku ausameelsuses ja sõltumatuses. Rikkumise tagajärjeks oli kohtuotsuse tühistamine. Seetõttu ei saa distsiplinaarkolleegium lugeda distsiplinaarsüütegu kergeks. Kolleegium arvestab X pikaajalist (1993. aastast) töötamist kohtunikuna ja temale antud head tööalast iseloomustust. Nendel asjaoludel ei pea kolleegium õigeks määrata X-le distsiplinaarkaristuseks kergeimat karistust – noomitust, ega ka raskeimat karistust – ametist tagandamist. Distsiplinaarkolleegium leiab, et õiglane on määrata X-le distsiplinaarkaristuseks rahatrahv.

9. Eeltoodu alusel ja juhindudes Kohtute seaduse § 87 lg-test 1 ja 2, § 88 lg 1 p-st 2, § 97 lg-st 1, 3 ja 4 mõistab distsiplinaarkolleegium kohtunik X süüdi distsiplinaarsüüteos, mis seisnes ametikohustuste mittekohases täitmises ja määrab talle distsiplinaarkaristuseks rahatrahvi 12 000 krooni.

Ott Järvesaar Lea Laarmaa Harri Salmann

Ulvi Loonurm Ingeri Tamm